

Mexico City-bor plaskar runt på torget vid Revolutionsmonumentet, som har rustats upp och fått nya fontäner. Staden dras med en vattenkris som gör de svårt att förse dess invånare med rent dricksvatten.

Mexico City kämpar mot

Akut vattenbrist ökar risken för våldsamma konflikter – "Folk

Megastaden Mexico City med 21 miljoner invånare lider av svår vattenbrist och sjunkande byggnader. Klimatförändringarna gör problemen värre. Nu söker staden nya lösningar.

Det slår lock för öronen av den höga höjden när vi kör upp mot stadsdelen Tlalpan. Även en stad med 21 miljoner invånare tar slut någonstans, och här är vi i dess södra utkanter, där de brokiga stenhusen efter ett tag ersätts med tät tallskog. Framför bilen kämpar sig lastbilar med silverfärgade cisterner uppför backen, på väg för att leverera vatten till Tlalpans invånare. Här, liksom i stora delar av Mexico City, saknar många invånare rinnande rent vatten i sina hem och tvingas köpa från vattentruckarna, som kallas "pipas". Det är dyrt att var fattig här: en genomsnittlig familj tvingas lägga 20 procent av inkomsten på vatten. En familj i

en mer välbeställd stadsdel som är uppkopplad till vattennätet betalar en tiondel så mycket och har obegränsad tillgång.

Staden sjunker sakta

Mexico City ligger högt över havet på vad som ursprungligen var fem enorma sjöar. År 1325 grundade aztekerna sin huvudstad Tenochtitlán på en ö, utvidgade staden gradvis och odlade grödor på flytande trädgårdar. När spanjorerna erövrade staden år 1519 satte de i gång att dränera sjöarna och ersatte kanalerna med gator och torg. Processen har fortsatt genom århundradena. Stadens enormt snabba tillväxt har utarmat grundvattenreserverna. Nu pumpas invånarnas tvätt- och dricksvatten upp från hundratals meter under marken, eller importeras utifrån.

Att Mexico City är byggd på instabil sankmark, som dess-

utom borrhats sönder i jakt på vatten under hundratals år, har även en annan väl synlig effekt: staden sjunker med omkring tio centimeter om året och byggnader i stadsdelar som de historiska kvarteren i Centro mitt i Mexico City lutar ofta så kraftigt att de liknar lustiga huset på ett gammalt tivoli. Just nu byggs stadens nya internationella flygplats, som väntas bli den tredje största i världen, på en av de platser i staden där landsänkningen är som värst.

Samlar in regnvatten

Klimatförändringarna gör krisen värre när torka och hetta leder till ökat behov av vatten. Det regnar kraftigt över Mexico City fem månader om året, men staden har inget storskaligt system för att samla in regnvatten. På fasaderna runt om i Tlalpan syns ett av försöken att göra något åt stadens vatten-

brist: blåa plastbehållare som är hopkopplade med takens vattenrännor. Systemet kallas för "Tlaloque", döpt efter hjälperedorna till aztekernas regngud Tlaloc, och kommer från organisationen Isla Urbana. Det gör det möjligt för folk att samla in regnvatten, filtrera det och därmed slippa beroendet av de dyra och oregelbundna vatten-transporterna.

– De blev populära väldigt snabbt, berättar biologen Delfin Montañana från Isla Urbana, som visar mig runt i Tlalpan. Organisationen har installerat drygt 5 000 system sedan starten 2009, varav 1 400 i Tlalpan de senaste fyra månaderna.

– Någonting händer med kvarteret när systemen installeras och människor får tillgång till vatten utan kostnad. Det skapar en bättre relation mellan grannarna när det finns fri tillgång till vatten, folk börjar ge

Mexico City och klimatet

● Med drygt 21 miljoner invånare är Mexico City världens elfte största storstadsområde.

Mexico City ingår i C40, en organisation där 90 av världens största städer arbetar med klimatfrågor.

● FN klassade staden som världens mest förorenade 1992. Men Mexico City lyckades förbättra luftkvaliteten kraftigt, bland annat genom att kontrollera utsläppen.

● De senaste åren har problemen återvänt på grund av stigande temperaturer och slarv med utsläppsrestriktioner.

● 2015 blev Mexico första utvecklingsland att formellt lova att minska sina utsläpp av växthusgaser - med 22 procent till år 2030.

Delfin Montañana från Isla Urbana visar familjen Martinez hur de ska använda organisationens vattensystem.

Överallt i stadsdelen Talpan i södra Mexico City syns organisationen Isla Urbanas blå vattenreningsystem, som hjälper invånarna att ta vara på regnvatten.

Ett av Mexico Citys miljöinitiativ är låncyklarna EcoBici, som blivit många och populära.

klimatförändringarna

slåss för sina rättigheter"

vatten till varandra när de har över. Det frigör tid och pengar. Annars är konkurrens om vatten en vanlig källa till konflikt i ett kvarter, säger Delfin Montañana.

Extrema spänningar

En studie förutspår att upp till tio procent av mexikanerna i åldrarna 15 till 65 kommer att försöka emigrera norrut framöver, på grund av stigande temperaturer, längre torrperioder och intensivare översvämningar, vilket kan trissa upp de redan extrema spänningarna kring invandring i USA. Även i Mexiko, ett land med astronomiskt stora ekonomiska klyftor, leder vattenbristen till konflikter. 2014 utbröt våldsamma sammandrabbningar mellan polis och demonstranter i San Bartolo Ameyalco i Mexico Citys bergiga utkanter, i protest mot att vattnet i en bergskälla skulle

ledas bort till den välbeställda stadsdelen Santa Fe.

– I stadsdelen Coyoacán där vårt kontor ligger demonstrerade folk för rätten till vatten i våras. Folk samlar sig och slåss för sina rättigheter. Därifrån är avståndet kort till våld i det här landet, säger Delfin Montañana.

Enligt en rapport från Columbiauniversitetet i New York leder ett år med minskad nederbörd till att risken för att en lågintensiv konflikt eskaleras till fullskaligt inbördeskrig fördubblas följande år.

"Tänker alltid på vatten"

Gatorna i Talpan ligger öde den här måndagsförmiddagen, bortsett från enstaka sömniga hundar och några tonårsskallar som åker skateboard. Liksom i större delen av övriga Mexico City har Talpan växt fram helt utan stadsplanering, genom informella byggen. Vi knackar på

Det mesta är kosmetiskt. Visst är det bra med fler cyklar, men samtidigt byggs motorvägarna ut. Naturreservaten växer, men fler träd huggs ner än någonsin förr.

Delfin Montañana

hos familjen Martinez, som haft ett system från Isla Urbana installerat sedan i april.

– Vi brukade köpa två "pipas" med vatten i månaden, säger Gabriela Sanchez Martinez, medan hennes sexåriga son Michelangelo leker intill och Delfin Montañana kontrollerar vattensystemet.

I trädgården står några blåa plasthinkar. Gabriela berättar att de återanvänder varje liter vatten tre gånger.

– Vi tänker alltid på vatten, säger hon.

– Men jag oroar mig lite mindre nu när systemet är installerat.

Men trots att de har installerat Isla Urbanas system kommer de att behöva köpa en tank nästa månad också.

– Det har inte regnat tillräckligt, trots att det är regnperiod, förklarar hon.

I Talpan är regeringen med

och sponsrar Isla Urbanas vattensystem, men det är ovanligt, förklarar Delfin Montañana.

Samtidigt har Mexico City uppmärksammat för att ha sjösatt en rad åtgärder för att möta klimathotet. Bland annat planteras 18 miljoner träd för att skapa gröna korridorer och hjälpa till att rena den smutsiga luften. Tusentals taxibilar ska ersättas med hybridbilar, och kollektivtrafiken ska också förnyas. I de centrala delarna av Mexico City står stadens röda låncyklar uppgradade.

"Saknar långsiktighet"

Delfin Montañana är inte imponerad.

– Det mesta är kosmetiskt. Visst är det bra med fler cyklar, men samtidigt byggs motorvägarna ut. Naturreservaten växer, men fler träd huggs ner än någonsin förr. Det saknas ett långsiktigt perspektiv.